

Патријарх Порфирије: Господ нас позива на преумљење унутарњег поретка, на покајање

Његова Светост Патријарх српски г. Порфирије началствовао је 21. новембра 2021. године, поводом храмовне славе – Аранђеловдана, светом архијерејском Литургијом у Саборном храму Светог архангела Михаила у Београду (фотогалерија). Беседу патријарха Порфирија доносимо у целини:

Браћо и сестре, чули смо два одломка из Јеванђеља који се међусобно надопуњују и повезани су. Наиме, у другом Јеванђељу Господ подсећа на то да треба да слушамо Његове апостоле, јер ко слуша Његове апостоле слуша саму реч Господњу. Другим речима, ко слуша Јеванђеље Христово, које проповеда Црква, тај је послушан Богу и тај нема потребе за неким спољашњим доказима, за чудима која понекад насилно производе површну веру код људи, јер чуда дејствују најчешће на разум, на логику. Када видимо да се нешто што надилази законе природе дешава у нама и око нас, онда на том логичком нивоу, на рационалном нивоу, прихватамо Бога тј. прихватамо Његово постојање и у нама се буди страх у односу на ту чињеницу. Бог хоће дубљу веру. Бог хоће срце човеково, јер Бог је по својој природи љубав и он је позвао и нас људе да се у љубави са Њим загрлимо, а то значи у слободи, која је веће чудо од свакога чуда.

И у том контексту можемо разумети и прву причу коју смо чули из Јеванђеља по Луки, где се описују богаташ и Лазар. Интересантно је да име богаташа није ни наведено, дакле, није записано у историји, а Лазара, који је био сиромас, његово име је записано у Јеванђељу и ми га данас помињемо. Ова

прича о укратко сагледава и говори о томе како је постојао један богаташ и у његовом комшилуку сиромашни Лазар. Тај богаташ није обраћао пажњу на свога комшију иако је имао не само све, него и много тога што му претиче. Лазар је скромно и тихо долазио и узимао само од мрвица са богаташеве трпезе. Када су отишли са овога света у слично време нашао се сиромаш у рају у наручју оца Авраама, а богаташ у аду.

Споља гледано ова прича могла би да нас заведе и да помислимо да ће по сваку цену онај који је сиромашан доживети радост Царства Небеског и, са друге стране, сваки онај који има и који је стекао, који је богат, тај неће видети лица Божјег. Може бити да неко може закључити да ова прича јесте Христов позив на то да сви буду сиромашни. Наравно, ми када благодолично и управо аутентично слушајући реч Христову знамо да то није тако. Христос није револуционар који мења економске и социјалне услове живота и поредак. Уосталом, разочарао би многе који од Цркве очекују да она буде револуционарна у смислу да мења социјалне, економске и политичке контексте у којима живимо. Он чак и дотле иде да каже: Цару цареве, Богу Божје, али ко се опет удуби у Јеванђеље биће му јасно о чему ту Господ говори, биће му јасно на шта позива, биће му јасна и ова прича. Нама је, браћо и сестре, та прича јасна.

Дакле, Црква није у овом свету да води и врши револуције спољашњих околности живота, економских, социјалних и политичких. Није ту пре свега због тога, али резултат живота Цркве и резултат исправног поимања Јеванђеља нас хришћана може довести, наравно, и до измене односа у социјалном контексту и друштвеном контексту људи који живе у једном простору. Господ позива на унутарњи преображај, позива на љубав. У тој речи је све казано. Дакле, није овде, да не помислимо, Господ критиковао некога ко стиче, ко је стекао, јер добио је неко разум, добио способности, добио капацитет да ради, гради, изграђује и да стиче, али пре него што је стекао, добио је разум и капацитете, и ако је истински по Јеванђељу употребио то што је добио од Бога, способности које је добио, онда ће стећи. Међутим какав ће однос бити према ономе што је стекао то зависи од његове слободе. Господ позива на ту врсту преображаја, на унутрашњи препород, на однос према ономе што је стекао да у исто време буде свестан да је и то дар Божји, али и да би он кроз тај дар узвратио као уздарје Богу то што од онога што има да дарује ономе који нема, да не презире онога који нема, да не анализира разлоге због којих нема, него да то што је добио јесте дар к роз њега и свима онима који су поред њега, да би то кроз то што има пројави и показао љубав као највећи дар, јер сви дарови које имамо дати су нам због

тога да бисмо потврдили и пројавили дар љубави. Дакле, од односа према ономе што смо стекли и што имамо, почевши од дара Божјег који смо добили, зависи да ли смо истински богати или кад имамо веома много заправо смо изнутра сиромашни. Богат значи бити испуњен Богом, љубављу Његовом. Са друге стране, неко ко је сиромашан, ко нема, једнако може бити и духовно сиромашан. То што нема материјалних добара није му гаранција да је мио Богу. Колико само знамо оних који немају, а испуњени су завишћу, испуњени су критиком, осуђивањем. Све то није ништа друго него део пута који нас води у осиромашење Богом.

Дакле, у овој причи богаташ је промашио зато што је имао материјална добра и мислио да је њима обезбедио себе. Од тих својих добара направио је тврђаву и зид којим се оградио да не види лица другог, да презире свакога, а нарочито онога који нема. И то је његов промашај. А Лазар је прослављен зато што иако је био сиромашан, његово срце је било милостиво. Није било испуњено ни завишћу ни осуђивањем, није било испуњено егоизмом у односу на онога који је имао. Господ нас, браћо и сестре, не позива на то да најпре као циљ свога живота поставимо измену околности, мењање спољашњег света у којем живимо, него преумљење унутарњег поретка, а то се зове покајање. Покајање не као психолошко површно самоосуђивање, него као преумљење, пресаздавање система вредности по коме живимо. Јеванђеље нам није дато да га разумемо, него да се ми кроз Јеванђеље као огледало, као систем вредности, преумимо. Зато понављамо непрестано у последње време да је важно да знамо шта је јеванђељски систем вредности и да знамо да ће многи од нас хтети да се ми саобразимо систему вредности који није јеванђељски, да ће хтети да по сваком питању обавезно морамо да имамо идеолошко мишљење и да оно буде супротно или исто, слично или другачије, у односу на друга мишљења. Ако бисмо тако поступали онда бисмо и ми били само један од идеолошких система. По сваком питању имаћемо шта да кажемо, али тек то што ћемо рећи биће исправно када буде извирало из речи Христове, када буде извирало из Јеванђеља, када будемо слушали апостоле Христове и реч Божју, када будемо слушали Цркву Христову. То слушање и послушање није покорност, него израз најдубље слободе која нас води у ослобођење од тираније нечастивог сатане, демонске тираније. То значи одрицање од своје воље, од воље острашћене, од слободе која је само привид, и позив на унутарњу слободу која побеђује грех, егоизам, гордост и самољубље, буди у нама милосрђе и изграђује човека подобног Лазару.

Постоји изрека у једном европском народу која каже да у близини богатог може бити присутан демон који га гони да чини овако како је чинио овај

богаташ из јеванђељске приче. Али у близини сиромаша могу бити два демона, а то је беда сиромаштва, а онда завист, осуђивање свих и свега око себе. Супротно томе је пут на који нас је позвао Лазар. Дакле, браћо и сестре, нека Бог да, било да имамо много, било да немамо много у математичком збрајању имања видљивог материјалног – на исто смо позвани, исти је циљ, а пут је као и садржај љубав и вера у Реч Божју – да свако у свом контексту који му је дат на најбољи могући начин слуша реч Христову и по њој поступа. Онда је сигурно да ма каква искушења била садржај нашега живота, ма какве тешкоће нас налазиле на животним стазама, ми ћемо – када нам је Христос алфа и омега, почетак и крај – место на којем нам је Бог дао доживети као послушање и ту на том месту творећи Јеванђеље Божје и заповести Његове чинићемо свој живот да већ овде и сада буде радост и буде испуњен Јеванђељем, благодаћу Божјом, да наш живот овде и сада буде богат јер смо испуњени Богом. Онда ћемо моћи да славимо Бога читавим својим срцем, читавим својим бићем овде и сада, али и у Царству небеском да будемо у

ашним и
а, сада и

spc.rs